

3.7.2012

HSO /Tasy
Outi Vt

Samapalkkaisuusohjelman asiantuntijaryhmän kokous 11.5.2012 klo 8.15.–10.30

Paikka Sosiaali- ja terveysministeriö
Snellmaninkatu 13, 5.krs iso kokoushuone

Läsnä Puheenjohtaja Kari Välimäki, STM
Varapuheenjohtaja Minna Kelhä, OKM
Susanna Siitonen, TEM
Riitta Martikainen, STM
Heikki Taulu, Akava ry
Leo Liukkonen, OKM
Anne Kiiski, KT
Outi Viitamaa-Tervonen, STM
Mika Happonen, VTML
Ritva Jakku-Sihvonen, OPH
Niilo Hakonen, EK
Paula Koskinen, STM

Esityslista 1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Kari Välimäki avasi kokouksen klo 8.20

2. Kokouksen läsnäolijoiden toteaminen

Kierrätettiin läsnäololista

3. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Liite: pöytäkirja

Pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

5. Samapalkkaisuusohjelman hanketilanne

Liite 1: muistio

Outi Viitamaa-Tervonen esitteli hanketilannetta. TAPAS-hanke on saatu päätökseen ja toinen julkaisu on jaossa. Naisten työurat - kehittämis-hankkeesta tehdään päätös kesäkuussa. Saatiin viisi hakemusta, joista Euroopan sosiaalirahasto ja STM rahoittavat yhden.

Tilastaselvitys maahanmuuttajanaisisista- ja miehistä on tekeillä. Pekka Myrskylä on tehnyt raakaversion, jota stilisoidaan STM:n toimesta. Raportti julkaistaan ja aiheen tiimoilta järjestetään tietoisku syksyllä. Stereotypiat koulutusvalinnoissa - hanke on OKM:n vastuulla.

Hallitusohjelmaan kirjattua Työelämän muutokset ja niiden vaikutukset naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja samapalkkaisuuteen-hanketta on pohjustettu STM:n toimesta tekemällä laaja kirjallisuuskatsaus jo olemassa olevasta tutkimustiedosta. Katsauksen pohjalta nostetaan tutkimustarpeita samapalkkaisuusohjelman toimenpiteiden tueksi.

Tasa-arvon vahvistaminen palkka- ja sopimuspolitiikassa - hanke on kevään ajan ollut valmistelussa ja nyt kolmikantaiset valmistelut ovat loppusuoralla. Mukana hankkeessa ovat kaupan ala sekä majoitus- ja ravintola-(mara)- ala. Asiantuntijaryhmä saa tarkempaa tietoa sekä esitutkimussuunnitelman, kun yksityiskohdat hankkeen käynnistämiseksi ovat valmiit.

Palkkakartoitusten kehittämistarpeita selvittävä työryhmä työskentelee aktiivisesti ja tulosten pitäisi olla valmiita 31.5.12 mennessä. Esitettiin erilaisia näkemyksiä siitä, pitääkö aikataulu.

6. Työelämän muutokset ja niiden vaikutukset naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja samapalkkaisuuteen-hanke

Liite 2: STM:n kirjallisuuskatsaus aihepiiriin tutkimukseen

Paula Koskinen kertoi lyhyesti työn rakenteesta, rajouksista sekä esitteli STM:n virkamiesten näkemyksen mahdollisista tutkimustarpeista: 1) rakennemuutoksen vaikutus palkkaeroihin, 2) urakehityksen tarkempi tutkiminen, 3) palkka- ja sopimuspolitiikka, joka on merkittävä havaittu alue, josta ei ole juurikaan tutkimustietoa.

Keskusteltiin siitä, että on tärkeää miettiä tutkimuskohteita ja tutkimusasetelmaa huolella, ennen kuin lähdetään liikkeelle. Esitettiin muita mahdollisia tutkimuksen kohteita:

- Tilastokeskuksen uusi aineisto mahdollistaa työvoiman liikkuvuuden ja rakennemuutoksen tarkemman tutkimisen
- Sopimuspolitiikkaa voisi tutkia myös siitä näkökulmasta, että keitä neuvottelupöydässä istuu ja miten asioista argumentoidaan
- Työn arvo vs. julkisen sektorin rahoitusongelmat
- Perhevapaakysymykset ja naisten jakautuminen parempiosaisiin ja huonompiosaisiin
- Pitkän aikavälin selvitys ammattiryhmien välisten palkkasuhteiden muutoksista. Ovatko miesvaltaiset ammatit aina paremmin palkattuja? Miten vaikuttaa ammatin miesvaltaistuminen/naisvaltaistuminen?
- Entä syrjäytyneet? Eivät ole mukana kokonaiskuvassa koska eivät ole palkkatilastoissa.

- Urakehitystä tutkittaessa laadullinen ote voisi olla hyvä. Kohteena naisten suuret massat olisivat otollisempi kuin korkeassa asemassa olevat naiset.

Päätettiin jatkaa kolmikantaisesti keskustelua rakennemuutoshankkeen sisällöstä. Valmistellaan hankkeen tutkimuskohteet ja tutkimusasetelma asiantuntijaryhmän 21.9.2012 kokoukseen.

7. Samapalkkafoorumin työskentely 2012-2015

Liite 3: muistio

Outi Viitamaa-Tervonen kertoi samapalkkafoorumin työtavasta. Foorumilla tavoitellaan erilaista otetta, uusia yleisöjä sekä alueellisuutta. Foorum koostuu luennoista/tietoiskuista, valtakunnallisesta samapalkkafoorumista ja mahdollisista alueellisista tilaisuuksista. Viestintää toteutetaan samapalkkaisuusohjelman verkkosivujen kautta. Tarkoitus on myös saada ohjelmalle lisää näkyvyyttä.

Foorumin ensimmäinen tilaisuus on 6.6.2012. Tilaisuudessa järjestetään debatti sekä työpajatyöskentelyä. Tilaisuuteen kutsuttiin vain järjestöjen kautta. Tämä toimi hyvin, sillä tilaisuus saatiin nopeasti täyteen ja yleisössä on runsaasti järjestöjen ja työpaikkojen edustajia.

8. Peruskoulun 9-luokkalaisten tyttöjen ja poikien asenteesta sukupuolten tasa-arvoon

Ritva Jakku-Sihvonen esitteli tutkimustuloksia ja tulokset herättivät paljon keskustelua. 9-luokkalaisten pojat ovat hyvin segregaatio-orientoituneita verrattuna tyttöihin. Epätyypillisistä valinnoista koetaan koituvan yksilölle haittaa esim. seurustelusuhhteissa. Myös opinto-ohjauksessa saattaa yllättävän paljon painottua sukupuoli eikä yksilön omat taipumukset. Puolet pojista oli sitä mieltä, että opinto-ohjaus ei kannusta epätyypillisiin valintoihin. Kuitenkin aikaisemmat segregaation purkuhankkeet ovat keskittyneet lähinnä tyttöjen ammatinvalintaan.

Keskusteltiin tyttöihin ja poikiin kohdistuvista erilaisista odotuksista. Poikien tekemisiin lapsena puututaan vähemmän. Tämä saattaa näkyä häiriökäyttäytymisenä, huonoina oppimistuloksina, keskittymisongelmina ja lopulta syrjäytymisenä. Todettiin, että tasa-arvoasennekasvatus on heikentynyt ja että tähän tulisi saada uutta otetta. Sosiaaliin taitoihin tulee kiinnittää huomiota sekä kotona että koulussa.

Keskustelussa tuli esiin, että opetussuunnitelmien perusteet ovat parhaillaan käsittelyssä opetushallituksessa. On ajankohtaista vaikuttaa myös tähän työhön, koska tasa-arvo on menettänyt asemiaan myös

opetussuunnitelmien perusteissa. Syksyn kokouksessa 21.9. on esillä Koulutuksellisen tasa-arvon toimenpideohjelma.

9. Muut asiat

Päätettiin lähettää Koulutuksellisen tasa-arvon toimenpideohjelman työryhmän toimeksianto asiantuntijaryhmälle.

10. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 10.15.

